

פָּתַח ר' יְהוּדָה וְאָמַר, (שם) פִּי
הוּא חֲזִיף וְאֶרְךָ יָמֶיךָ. מִי שֶׁזֹּכֵה
בַּתּוֹרָה וְלֹא נִפְרָד מִמֶּנָּה, זֹכֵה
לְשָׁנֵי חַיִּים - אֶחָד בְּעוֹלָם הַזֶּה,
וְאֶחָד בְּעוֹלָם הַבָּא, שְׂכָתוֹב חֲזִיף,
שָׁנִים. וְכָל מִי שֶׁנִּפְרָד מִמֶּנָּה, כָּמִי
שֶׁנִּפְרָד מִן הַחַיִּים, וְמִי שֶׁנִּפְרָד
מִרְבֵּי שְׁמֵעוֹן, כְּאִלוּ נִפְרָד מֵהַכֹּל.
וְזֶה בְּפִסּוּק הַזֶּה שֶׁהוּא פּוֹתַח
פָּתַח לֹא יִכְלֹנוּ לְהַפְנִס אֵלָיו -
דְּבָרֵי תוֹרָה הַנִּסְתָּרִים עַל אַחַת
כַּמָּה וְכַמָּה. אוֹי לְדוֹר שְׂרָפֵי
שְׁמֵעוֹן בֶּן יוֹחָאי יִסְתַּלֵּק מִמֶּנּוּ.
שְׂשָׁאֲנוּ עוֹמְדִים לִפְנֵי רַבִּי
שְׁמֵעוֹן, מַעֲזִינֹת הַלֵּב פְּתוּחִים
לְכָל עֵבֶר וְהַכֹּל מִתְגַּלֶּה.
וְכִשְׁנִפְרָדִים מִמֶּנּוּ, לֹא יוֹדְעִים
דְּבָר, וְכָל הַמַּעֲזִינֹת נִסְתָּמִים.

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, הֵינּוּ שְׂכָתוֹב
(במדבר יא) וַיֵּאצֵּל מִן הַרוּחַ אֲשֶׁר
עָלָיו וַיִּתֵּן עַל שְׂבָעִים אִישׁ
הַזְקֵנִים. כַּמְנוֹרָה הִזּוּ שְׂמָאִירִים
מִמֶּנָּה כַּמָּה מְנוֹרוֹת, וְהִיא מְצוּיָה
בְּקִיּוּמָה. כִּף רַבִּי שְׁמֵעוֹן בֶּרֶךְ יוֹחָאי
בַּעַל הַמְנוֹרוֹת הוּא מְאִיר לְכָל,
וְהָאוֹר לֹא יוֹ מִמֶּנּוּ וְנִמְצָא בְּקִיּוּמוֹ.
הִלְכוּ עַד שֶׁהִגִּיעוּ אֵלָיו.

כִּשְׁהִגִּיעוּ אֵלָיו, מְצָאוּהוּ שֶׁהִיא
יוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, וְהִיא אוֹמֵר
(תהלים קב) תִּפְלָה לְעֵנִי כִי יַעֲטֹף
וְלִפְנֵי ה' יִשְׁפֹּף שִׁיחוֹ. כָּל תִּפְלַת
יִשְׂרָאֵל הִיא תִּפְלָה, וְתִפְלַת הָעֵנִי
עָלְיוֹנָה מִכֹּל. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם
שֶׁזֶּה עוֹלָה עַד כִּסֵּא הַכְּבוֹד שֶׁל
הַמֶּלֶךְ וּמִתְעַטֶּרֶת בְּרֹאשׁוֹ.
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִשְׁתַּבַּח
(מתעטף) בְּאוֹתָהּ תִּפְלָה וְדָא, תִּפְלַת
הָעֵנִי נִקְרָאת תִּפְלָה.

כִּי יַעֲטֹף. עֲטוּף זֶה אֵינוֹ עֲטוּף שֶׁל
כִּסוּי, שֶׁהָרִי אֵין לוֹ. אֲלֹא כְּתוֹב
כָּאֵן כִּי יַעֲטֹף, וְכְתוֹב שָׁם (איכה ב)
הָעֲטוּפִים בְּרָעַב. וְלִפְנֵי ה' יִשְׁפֹּף
שִׁיחוֹ, שְׂקוּבָל לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ. וְזֶה
נוֹחַ לִפְנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,

פָּתַח ר' יְהוּדָה וְאָמַר, (דברים ל) כִּי הוּא חֲזִיף
וְאֶרְךָ יָמֶיךָ. מָאֵן דְּזָכִי בְּאוֹרֵייתָא, וְלֹא
אֶתְפָּרַשׁ מִיָּנָה, זָכִי לְתַרִּין חֲזִיין, חַד בְּעֵלְמָא
דִּין, וְחַד בְּעֵלְמָא דְאַתִּי. דְּכַתִּיב חֲזִיף, תְּרִי.
וְכָל מָאֵן דִּיתְפָּרַשׁ מִיָּנָה, כַּמָּאֵן דִּמִּתְפָּרַשׁ מִן
חֲזִי, וּמָאֵן דִּמִּתְפָּרַשׁ מִר' שְׁמֵעוֹן, כְּאִילוּ
מִתְפָּרַשׁ מִכָּלְא.

וְזֶה בְּהֵאֵי קָרָא דְאִיהוּ פָּתַח פְּתַחְא, לֹא
יְכִילָנָא לְמִיעָאֵל בָּהּ. פְּתַגְמֵי אוֹרֵייתָא
דְּסְתִימִין, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. וְוִי לְדָרָא, דְר'
שְׁמֵעוֹן בֶּן יוֹחָאי יִסְתַּלֵּיק מִיָּנָה. דְּכַד אֲנָן
קִימִין קָמִי דְר' שְׁמֵעוֹן, מִבּוּעֵין דְּלִבָּא פְּתִיחִין
לְכָל עֵיבֶר, וְכֹלְא מִתְגַּלֶּיָא. וְכַד אֶתְפָּרַשְׁנָא
מִיָּנָה. לֹא יִדְעָנָא מִיָּדִי, וְכָל מִבּוּעֵין סְתִימִין.

אָמַר ר' חֲזַקְיָה, הֵינּוּ דְכַתִּיב, (במדבר יא) וַיֵּאצֵּל
מִן הַרוּחַ אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּתֵּן עַל שְׂבָעִים
אִישׁ הַזְקֵנִים, כְּבוּצִינָא דָא, דְּנִהְרִין מִיָּנָה כַּמָּה
בוּצִינִין, וְהוּא בְּקִיּוּמִיָּה שְׂכִיחַ. כִּף ר' שְׁמֵעוֹן
בֶּן יוֹחָאי, מְאִירֵי דְבוּצִינִין, הוּא נִהִיר לְכָלְא,
וְנִהְרָא לֹא אַעֲדֵי מִיָּנָה, וְאֶשְׁתַּכַּח בְּקִיּוּמִיָּה.
אֲזֵלוּ עַד דְּמָטוּ לְגַבִּיָּהּ.

כַּד מָטוּ גַבִּיָּהּ, אֶשְׁכַּחוּהוּ, דְּהוּהוּ יְתִיב וְלַעֲנִי
בְּאוֹרֵייתָא, וְהוּהוּ אָמַר, (תהלים קב) תִּפְלָה
לְעֵנִי כִי יַעֲטֹף וְלִפְנֵי יְי' יִשְׁפֹּף שִׁיחוֹ. כָּל
צְלוֹתָא דִּישְׂרָאֵל צְלוֹתָא, וְצְלוֹתָא דְעֵנִי עֲלֵאָה
מִכָּלְהוּ. מְאִי טַעְמָא. מִשּׁוּם דְּהֵאֵי סְלִקָא עַד
כְּרִסֵּי יְקָרָא דְמִלְפָּא, וְאֶתְעַטֶּר בְּרִישִׁיָּהּ.
וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִשְׁתַּבַּח (נ"א מִתְעַטֵּף) בְּהֵאֵי
צְלוֹתָא וְדָאִי. תִּפְלָה דְעֵנִי, תִּפְלָה אֶקְרִי.

כִּי יַעֲטֹף. עֲטוּפָא דָא, לֹא עֲטוּפָא דְכִסּוּ הוּא,
דְּהֵא לִית לֵיהּ. אֲלֹא, פְּתִיב הַכָּא כִּי יַעֲטֹף.
וְכַתִּיב הָתָם, (איכה ב) הָעֲטוּפִים בְּרָעַב. וְלִפְנֵי יְי'
יִשְׁפֹּף שִׁיחוֹ, דִּיקְבַּל קָמִי מְאִרִיָּה, וְדָא נִיחָא

לִיה קָמִי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, מְשׁוּם דְּעִלְמָא
 מִתְקַיֵּמָא בֵּיה, כַּד לֹא אֲשַׁתְּכַחוּ שְׂאֵר קַיִמֵי
 עִלְמָא בְּעִלְמָא. וְוִי לְמֵאן דִּיהוּא מִסְכְּנָא יִקְבֵּל
 עֲלוּהֵי לְמֵאֲרִיָּה, מְשׁוּם דְּמִסְכְּנָא קָרִיב לְמִלְכָּא
 יִתִּיר מִכְּלָהוּ, דְּכִתִּיב, (שְׁמוֹת כב) וְהָיָה כִּי יִצְעַק
 אֵלַי וְשָׁמַעְתִּי כִּי חֲנוּן אֲנִי.

מְשׁוּם שֶׁהָעוֹלָם מִתְקַיֵּם בּוֹ כְּשֶׁלֹּא
 נִמְצְאוּ שְׂאֵר מְקַיְמֵי הָעוֹלָם
 בְּעוֹלָם. אוֹי לָמִי שְׂאוֹתוֹ הֵעֲנִי
 יִקְבֵּל עָלָיו לְרַבּוֹנוֹ, מְשׁוּם שֶׁהֵעֲנִי
 קָרוֹב לְמִלְכָּךְ יוֹתֵר מִכֻּלָּם, שְׁכִתּוֹב
 (שְׁמוֹת כב) וְהָיָה כִּי יִצְעַק אֵלַי
 וְשָׁמַעְתִּי כִּי חֲנוּן אֲנִי.

וְלִשְׂאֵר בְּנֵי עִלְמָא, זְמַנִּין דְּשָׁמַע, זְמַנִּין דְּלֹא
 שָׁמַע. מָאִי טַעְמָא. מְשׁוּם דְּדִיּוּרִיָּה
 דְּמִלְכָּא בְּהַנִּי מֵאֲנִי תְּבִירִי, דְּכִתִּיב, (יִשְׁעִיָּה נז)
 וְאֵת דְּכָא וְשָׁפַל רוּחַ. וְכִתִּיב (תְּהִלִּים לד) קָרוֹב יְיָ
 לְנִשְׁבָּרֵי לֵב. (תְּהִלִּים נא) לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְּפָה אֱלֹהִים
 לֹא תִבְזֶה.

וְלִשְׂאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם - לְפַעְמִים
 שְׁשׂוֹמְעֵי וְלְפַעְמִים שְׁלֹא שׁוֹמְעֵי.
 מָה הַטַּעַם? מְשׁוּם שֶׁדִּיּוּר הַמִּלְכָּךְ
 הוּא בְּפִלְסִים הַשְּׁבוּרִים הַלְלוּ,
 שְׁכִתּוֹב (יִשְׁעִיָּה נז) וְאֵת דְּכָא וְשָׁפַל
 רוּחַ. וְכִתּוֹב (תְּהִלִּים לד) קָרוֹב ה'
 לְנִשְׁבָּרֵי לֵב. (שִׁם נה) לֵב נִשְׁבָּר
 וְנִדְּפָה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה.

מִכְּבָּאן תְּגִינָן, מָאן דְּנִזְיף בְּמִסְכְּנָא, נְזִיף
 בְּשִׁכְנֵיתָא, דְּכִתִּיב וְאֵת דְּכָא וְשָׁפַל
 רוּחַ. וְכִתִּיב (מִשְׁלֵי כב) כִּי יִי' יָרִיב רִיבָם וְגו'. בְּגִין
 דְּאִפּוֹטְרוּפָא דְּלְהוֹן תְּקִיפָא, וְשִׁלְיֵטָא עַל כֻּלָּא,
 דְּלֹא אִצְטְרִיךְ סְהַדִּי, וְלֹא אִצְטְרִיךְ לְדִיִּינָא
 אַחְרָא, וְלֹא נִטִּיל מִשְׁכוֹנָא, כְּשֶׁאֵר דִּיִּינָא. וּמַה
 מִשְׁכוֹנָא נִטִּיל, נִשְׁמַתִּין דְּבַר נֶשׁ, דְּכִתִּיב וְקִבַּע
 אֶת קוֹבְעֵיהֶם נֶפֶשׁ.

מִכְּבָּאן שְׁנִינּוּ, מִי שְׁנוֹזֵף בְּעַנִּי -
 נוֹזֵף בְּשִׁכְנֵיָה, שְׁכִתּוֹב וְאֵת דְּכָא
 וְשָׁפַל רוּחַ, וְכִתּוֹב (מִשְׁלֵי כב) כִּי ה'
 יָרִיב רִיבָם וְגו'. מְשׁוּם
 שֶׁהָאִפּוֹטְרוּפּוֹס שְׁלָהֶם חֲזַק
 וְשׁוֹלֵט עַל הַכֹּל, שְׁלֹא צְרִיךְ עֲדִים
 וְלֹא צְרִיךְ דִּין אַחַר, וְלֹא נוֹטֵל
 מִשְׁכוֹן כְּשֶׁאֵר הַדִּינִים. וְאִיזָה
 מִשְׁכוֹן נוֹטֵל? נִשְׁמוֹת בְּנֵי אָדָם,
 שְׁכִתּוֹב וְקִבַּע אֶת קוֹבְעֵיהֶם נֶפֶשׁ.
 עוֹד אָמַר, תְּפִלָּה לְעַנִּי - כָּל מְקוֹם
 שְׁנִקְרָא תְּפִלָּה, דְּבַר עֲלִיּוֹן הוּא,
 שֶׁהוּא עוֹלָה לְמְקוֹם (שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא) עֲלִיּוֹן. תְּפִלַּת הַרָאשׁ הֵן
 הַתְּפִלִּין שֶׁל הַמִּלְכָּךְ שְׁמַנִּיחַ אוֹתָם.
 רַבִּי שְׁמַעוֹן סוֹכֵב רֵאשׁוּ, וְרָאָה
 אֶת רַבִּי יְהוּדָה וְאֵת רַבִּי חֲזַקְיָה
 שֶׁהִגִּיעוּ אֵלָיו. אַחַר שְׁפִיטָם,
 הִסְתַּפַּל בָּהֶם. אָמַר לָהֶם, אוֹצֵר
 הָיָה לָכֶם וְאִבְדַּת מְכָסִּים. אָמְרוּ לוֹ,
 וְדַאי שְׁפַתַּח עֲלִיּוֹן פֶּתַח מוֹרְנוֹ,
 וְלֹא יִכְלָנוּ לְהַפְגִּס בּוֹ.

הֲוֹ אָמַר תְּפִלָּה לְעַנִּי, כָּל אֲתֵר דְּאִקְרִי תְּפִלָּה,
 מְלָה עֲלָאָה הִיא, דְּהִיא סְלִקָּא לְאַתֵּר (דְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא אַחַר) עֲלָאָה. תְּפִלָּה דְּרִישָׁא, אֵינוֹן תְּפִלֵּי
 דְּמִלְכָּא, דְּאֵנַח לְהוֹ.

אָמַר, מַה הוּא? אָמְרוּ לוֹ, (בְּרַאשִׁית
 טו) וְהוּא יְהִיָּה פָּרָא אָדָם. וְסוּף
 הַפְּסוּק אָנּוּ רוֹצִים לְדַעַת, שְׁכִתּוֹב
 וְעַל פְּנֵי כָל אֲחִיו יִשְׁכֵּן. מַה זֶה
 עַל פְּנֵי כָל אֲחִיו? שֶׁהָרִי בְּרוּר שֶׁל

רַבִּי שְׁמַעוֹן אֶסְחַר רִישִׁיָּה, וְחָמָא לְר' יְהוּדָה
 וְלְר' חֲזַקְיָה, דְּמָטוּ גְבִיָּה. בְּתֵר דְּסִיִּים
 אֶסְתַּפַּל בְּהוֹ. אָמַר לְהוֹ, סִימָא הָוָה לְכוּ
 וְאַתְאַבִּיד מְנִיכּוּ. אָמְרוּ לִיָּה, וְדַאי דְּפִתְחָא
 עֲלָאָה פֶּתַח מוֹ, וְלֹא יִכְלָנָא לְמִיעָאֵל בְּהָ.

אָמַר, מָאִי הִיא. אָמְרוּ לִיָּה, (בְּרַאשִׁית טז) וְהוּא
 יְהִיָּה פָּרָא אָדָם, וְסִיפִיָּה דְּקָרָא בְּעִינָא
 לְמַנְדַּע, דְּכִתִּיב וְעַל פְּנֵי כָל אֲחִיו יִשְׁכֵּן,
 מַהוּ עַל פְּנֵי כָל אֲחִיו. דְּהָא בְּרִירָא דְּכוּלִּיָּה קָרָא יְדַעְנָא, וְהִיא לָא